

Creu Processional

Carme

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: C/Sant Martí, 47
Emplaçament Al costat dret de l'altar principal de l'església parroquial de Sant Martí de Carme.

Coordenades:

Latitud: 41.53122
Longitud: 1.62107
UTM Est (X): 384965
UTM Nord (Y): 4598648

Classificació

Número de fitxa 08048 - 16
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Modern Barroc Contemporani
Segle XVII-XVIII
Any 1619
Autoria de l'element: Varis autors, desconeguts
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Restringit
Ús actual: Religios
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Sant Feliu de Llobregat. Plaça de la Vila, 11. 08980 Sant Feliu de Llobregat

Fitxes associades:

[Església Parroquial de Sant Martí](#)

Autoria de la fitxa Jordina Sales Carbonell; Natalia Salazar Ortiz

Data de registre de la dl., 10/05/2010 - 02:00

fitxa:

Descripció

La creu processional custodiada a la parròquia de Carme està feta amb argent i argent daurat. Presenta una forma flordelisada (els braços estan rematats amb el perfil de la flor de lis). S'observa fullatge en les superfícies de l'acabament dels braços i motius decoratius florals per tota la superfície. La peça està constituïda per una ànima de fusta que es troba recoberta per una planxa metàl·lica decorada amb motius repussats i cisellats, i que conté incrustacions d'elements fets mitjançant la tècnica de la fosa. En els extrems i en la intersecció de les dues cares de la creu apareixen també una sèrie de figures de fosa amb una iconografia relacionada amb la història bíblica, els sants i l'advocació del sant titular de la parròquia. Crist i la Verge Maria es localitzen a les interseccions de l'anvers i revers de la creu, respectivament. Crist apareix representat amb uns trets iconogràfics que remunten a època gòtica: va vestit només amb el "perizonium", està clavat a la creu amb tres claus (un a cada mà i un de sol pels dos peus) i mostra les senyals de la passió al cos; el seu nimbe té cisellada una creu patada. La Verge Maria està dempeus, amb el nen Jesús als braços. La figura d'Adam es situa sota els peus de la Mare de Déu, nu i amb els braços creuats sobre el pit. Al llarg de la superfície de la creu s'hi combinen altres figures com Sant Martí (patró de Carme) la figura d'un rei bíblic (David, Salomó?) amb un bàcul i un llibre a les mans, i tres sants més, fins sumar un total de nou figures. A l'anvers de la creu, al braç dret, no hi ha cap figura però es pot observar l'encaix per incrustar-la; no sabem si mai hi va arribar a haver cap figura en aquest espai. És possible observar, amb una lent augmentada, les diferents dates d'execució de cadascú dels sants: a les seves aureoles i nimbes hi ha un minúscul cartutx que conté la data en que foren fetes. Són visibles els anys 1619 (a l'aureola de la figura de la Verge Maria) i 1760 (nimbe d'Adam). Així, mitjançant les dates localitzables, es pot constatar com aquestes creus s'anaven decorant a mesura que es disposava de diners per fer-ho, mitjançant l'encàrrec de noves figures que s'anaven afegint a la peça principal o creu de base que, en aquest cas ha de correspondre als segles XV-XVI. A l'extrem inferior de la creu hi ha la peça una magolla o nus. Aquesta part constitueix el punt de sosteniment amb la tija de fusta que calia per tal de ser portada en una processó. El nus està ja documentat en l'argenteria catalana del segle XV i és molt utilitzat en les creus del segle XVI. En aquest cas està format per una base hexagonal i troncopiramidal. Sota del nus encara hi ha un tros de tija de plata on finalment s'hi encaixa l'ànima de fusta.

Història

Dins el món de l'orfebreria baix medieval i moderna (segles XVI, XVII i XVIII) les creus processionals són una de les tipologies més abundants a Catalunya. Aquest tipus de creus s'acostumaven a realitzar per etapes: s'adquiria la peça principal i, a mesura que es disposava de pressupost, s'anaven encarregant les figures antropomorfes (sants, personatges bíblics, etc) que la decoraven. Es pot afirmar, doncs, que aquest tipus de creus processionals estaven vives, ja que la l'elaboració d'una d'elles podia estendre's al llarg de segles.

Bibliografia

GUDIOL i CUNILL, Josep (1920): "Les creus d'argenteria a Catalunya", Anuari d'Estudis Catalans, vol. VI. Barcelona.

